

DE MUNTKLAPPER

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE vzw
Koninklijke Vereniging

Driemaandelijks tijdschrift

- 76 -

oktober-november-december 2012

10 frank 1965, Democratische Republiek Congo

Vz.: Hoofd van een mannetjesleeuw. Rondom: JUSTICE PAIX TRAVAIL
Onderaan getekend: CvD (Carlos van Dionant)

Kz.: In het veld: 10 / F

Rondom: BANQUE NATIONALE DU CONGO 1965 / LEOPOLDVILLE

Links van het jaartal een vogel, het muntmeesterteken, en rechts een gehelmd hoofd van de aartsengel Michaël, het muntteken van Brussel.

Onderaan getekend: GAB (Georges André Brunet)

Aluminium 950 ‰ magnesium 45 ‰ mangaan 5 ‰, Ø 30 mm, 3,377 g, gladde rand, 100.000.000 ex., geslagen te Brussel

Bwana Kitoko

Van 16 mei tot 11 juni 1955 ondernam koning Boudewijn met een groot gevolg een officieel bezoek aan Congo en Ruanda-Urundi. Het werd een triomftocht zonder weerga. Overal waar de koning passeerde was het feest. De zwarten in Leopoldstad gaven hem de bijnaam Mwana Kitoko, "Jonge Knaap" in het Lingala, de taal van West-Congo. Voor de zwarten was een chef een oude wijze man en ze waren ten zeerste verbaasd over die jonge koning, toen 25 jaar. De Belgische autoriteiten waren echter niet opgezet met die bijnaam en in alle publicaties over die koninklijke triomftocht verbasterden ze hem tot Bwana Kitoko. Bwana betekent "heer" of "chef", maar is geen Lingala maar Swahili, de taal van Oost-Congo. Tot vandaag vindt men Bwana Kitoko in bijna alle publicaties. Het is hen dus gelukt.

Het bezoek van koning Boudewijn had grote gevolgen. Hij had begrepen dat er een grote kloof was tussen blank en zwart in Congo en pleitte bij zijn terugkeer tijdens een voordracht voor de Cercle Royal Africain te Brussel voor een verbetering van de menselijke relaties tussen blank en zwart. Hij gaf de opdracht dat blanken en zwarten voortaan samen zouden eten en drinken en ook konden trouwen. De chicotte werd afgeschaft (de zwarten kregen van de zweep als ze iets mispeuterd hadden). Er kwamen meer prachtige gebouwen en kredieten om scholen te bouwen, meer treinen en boten.

De publieke opinie in België werd wakkergeschud. Professor Jef Van Bilsen publiceerde later in 1955 zijn *Dertigjarenplan der politieke ontvoogding van Belgisch Afrika*, eerst in het Nederlands en in 1956 ook in het Frans. Hij pleitte voor de vorming van een zwarte elite die geleidelijk ook hoogwaardige functies zou bekleden in de fabrieken, de literatuur, het onderwijs en de politiek. Hij zag Congo dus onafhankelijk worden ... in 1985. Het document werd ook zeer ruim verspreid in Congo. Dat alles zette een evolutie naar politiek bewustzijn in gang die niet meer te stoppen was.

Indépendance chacha

1958 zou een sleuteljaar worden. De eerste locale verkiezingen werden georganiseerd die ene Joseph Kasa-Vubu burgemeester maakte van Dendele, een zwarte gemeente. Op dat moment waren alleen Ghana en Soedan onafhankelijk in zwart Afrika, maar Charles de Gaulle beloofde dat jaar ook de onafhankelijkheid aan Congo-Brazzaville. Overal kwamen er reacties los en kort nadien werd de politieke partij MNC (Mouvement National Congolais) door Patrice Lumumba gesticht. De wereldtentoonstelling Expo 58 te Brussel had een Congolees paviljoen en honderden Congolezen konden voor de eerste keer België bezoeken. Het schudde de Congolezen verder wakker.

*Patrice Emery Lumumba
(1925-1961)*

In januari 1959 ontstonden de eerste relletjes in Leopoldstad met tientallen doden na een verboden meeting van Kasa-Vubu's partij ABAKO (Alliance des Bakongos), die reeds langer bestond. Op 13 januari 1959 kwam er een Belgische regeringsmededeling die voor de eerste keer over onafhankelijkheid sprak. In Congo begon dan een race naar de macht van de verschillende politieke partijen. De meeste partijen waren voor een federale staat maar Lumumba was voor een unitaire staat en zijn standpunt radicaliseerde steeds meer: in juli vroeg hij al de onmiddellijke onafhankelijkheid en riep op tot burgerlijke ongehoorzaamheid, wat hem in de gevangenis deed belanden en er ontstonden nieuwe rellen. In december 1959 werden locale gemeente- en provincieverkiezingen georganiseerd die de machtsverhoudingen tussen de verschillende politieke partijen duidelijk maakten. Er volgde een rondetafelconferentie te Brussel in januari 1960. Er woedde al sinds 1954 een bloedige onafhankelijkheidsoorlog in Algerije, een kolonie van Frankrijk. De Belgische regering vreesde voor iets gelijkaardigs in Congo en was dus geneigd de onafhankelijkheid snel toe te kennen om problemen te vermijden. Lumumba werd in extremis vrijgelaten om te kunnen deelnemen aan de rondetafelconferentie. Kasa-Vubu vroeg de onafhankelijkheid slechts voor 1962 maar Lumumba haalde zijn slag

thuis: er werd beslist de onafhankelijkheid te verlenen op 30 juni 1960.

De meeste Congolezen die de conferentie bijwoonden logeerden in het Plazahotel te Brussel. De muziekgroep African Jazz trad er elke avond op om hen wat te vermaken. Ze componeerden het liedje *Indépendance chacha*. Het werd er voor de eerste keer gespeeld op 27 januari 1960, de avond voor er beslist werd dat de onafhankelijkheid zou ingaan op 30 juni. Het werd een enorm succes in Congo, waar het liedje de melding van de onafhankelijkheid bracht tot in de verste uithoeken van het land.

De Congo-crisis 1960-63

Op 30 juni volgde een plechtige zitting te Leopoldstad waar koning Boudewijn de lof zwaaide over de Belgische verwezenlijkingen, maar Lumumba nam het woord en beledigde de koning door te wijzen op de vernederingen van de Congolezen.

Joseph Kasa-Vubu werd president van Congo en Patrice Lumumba eerste minister, twee rivalen uit verschillende politieke partijen, waartussen het niet boterde. Lumumba predikte het unitarisme, waardoor de rijkdommen van de welstellende provincies ook de rest van Congo ten goede zouden komen, en toonde zich voorstander van verregaande sociale hervormingen. Hij geloofde dat er welvaart kon komen, mits de Belgen maar buiten te gooien en alles in eigen handen te nemen. Eigenlijk was dit totaal onrealistisch, want daar waren nauwelijks lokale mensen voor opgeleid. Dat alles schoot in het verkeerde keelgat bij vele westerse landen, en hij werd als communist afgeschilderd en tegengewerkt. Al in de eerste weken na de onafhankelijkheid staakte de Force Publique (het leger en tegelijk politie), die wilde dat de Belgische officieren eruit gegooid werden. De zwarten keerden zich tegen de blanken en er waren moordpartijen en verkrachtingen. Een grote exodus van de Belgen kwam op gang.

Koning Boudewijn en president Kasa-Vubu tijdens de triomfantelijke optocht van 30 juni 1960

Onmiddellijk na de onafhankelijkheid scheidden de twee rijkste provincies van Congo zich af: het mineraalrijke Katanga en het diamantrijke Kasai. Reeds op 11 juli 1960 riep Moïse Tshombe de onafhankelijkheid van Katanga uit, de meest welvarende provincie. België, dat er belang bij had dat Katanga met zijn mijnindustrie stabiel bleef, stuurde troepen om de kolonisten te beschermen en de Union Minière steunde de nieuwe staat door prompt haar belastingen door te storten aan de Katangese regering in plaats van aan de Congolese. Tshombe kreeg ook de steun van het naburige Zuid-Kasai, een diamantrijke provincie die zich onder leiding van Albert Kalonji eveneens afscheidde van Congo.

Lumumba reageerde op de afscheiding door hulp te vragen aan de Verenigde Naties. Die veroordeelden de afscheiding en stuurden een vredesmacht. België moest bovendien van de Verenigde Naties zijn troepen terugtrekken, want die werden beschouwd als agressors. Midden in de Koude Oorlog kreeg Lumumba van Rusland ook vliegtuigen ter beschikking om zijn troepen te verplaatsen binnen Congo.

Ondertussen was de relatie tussen Kasa-Vubu en Lumumba tot een breekpunt gekomen en werd Lumumba ontslagen. Hij vluchtte naar Stanleystad, vormde er een eigen regering, maar werd door de troepen van Joseph Mobutu (ondertussen opperbevelhebber van het leger) gevangengenomen en overgebracht naar Katanga. Daar werd hij vermoord in nooit opgehelderde omstandigheden op 17 januari 1961. Antoine Gizenga zette het werk van Lumumba verder in Stanleystad.

Ook Dag Hammarskjöld, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, kwam bij het conflict om het leven: zijn vliegtuig stortte in 1961 na een missie in Katanga neer in Noord-Rhodesië (vandaag Zambia), waarschijnlijk ten gevolge van een aanslag. Hij werd opgevolgd door de Birmaan U Thant.

Er was regelmatig diplomatiek overleg maar dat vlotte niet goed. In december 1961 werd Zuid-Kasai heroverd door de Congolese troepen en die afscheiding beëindigd. Gesprekken met Gizenga vlotten ook niet goed en de Congolese troepen belegerden Stanleystad en arresteerden Gizenga, wat ook die afscheiding beëindigde. Gesprekken van de Verenigde Naties met Tshombe duurden een jaar zonder veel resultaat. De VN-troepen lanceerden dan een nieuw offensief en namen Elisabethstad in, wat ook die afscheiding beëindigde in januari 1963.

Inflatie

Bij de onafhankelijkheid werd de Congolese frank, die tot dan toe gelijk was aan de Belgische frank, losgekoppeld. De afscheiding van Katanga betekende voor de Congolese regering natuurlijk een belangrijk verlies aan inkomsten, terwijl de uitgaven ongeveer gelijk bleven, wat uiteraard inflatie betekende. Zo stegen de prijzen in juli 1960 al met 30 % ten opzichte van juni 1960 en einde 1963 was dat al opgelopen tot 200 %.

In 1965 deed Mobutu een staatsgreep en einde 1966 nationaliseerde hij de Union Minière du Haut-Katanga (UMHK). Deze Belgische maatschappij was de belangrijkste exploitant van de Katangese mijnen en was uiterst winstgevend. Maar op lange termijn was dat een zware misrekening van Mobutu want van toen af ging het bergaf met Gécamines (Générale des Carrières et des Mines) zoals de nieuwe maatschappij genoemd werd. Vandaag is Gécamines nog maar een schaduw van wat het geweest is. Heel het land begon af te stevenen op een rampscenario.

In 1967 was de inflatie al opgelopen tot 1000 % en een munthervorming werd noodzakelijk. De frank werd vervangen door een nieuwe munteenheid, de zaire, onderverdeeld in 100 makuta met als omwisselkoers 1 zaire voor 1000 frank. Maar dat is een ander verhaal.

De munt: ontwerpen, proefslagen, muntslag en transport

Na de onafhankelijkheid van Congo op 30 juni 1960 bleven de munten in aluminiumlegering (½, 1 en 5 Fr) uit de koloniale periode initieel nog enkele jaren circuleren.

Met de uitgifte van nieuwe munten en bankbiljetten in het achterhoofd richtte men op 1 oktober 1960 het “Conseil Monétaire de la République du Congo” op (verder afgekort met CMRC). Door deze instelling werden in de eerste jaren na de onafhankelijkheid enkel bankbiljetten uitgegeven. Op 23 februari 1961 werd de “Banque Nationale du Congo” opgericht (verder afgekort met BNC) die pas op 22 juni 1964 effectief van start zou gaan en het CMRC zou vervangen. Van 1961 tot 1964 gaf de BNC echter reeds bankbiljetten uit van 20 tot 5000 frank. Er waren bijgevolg op een bepaald ogenblik bankbiljetten in omloop van twee verschillende instellingen.

1000 frank 1964, president Kasa-Vubu, 172 × 75 mm

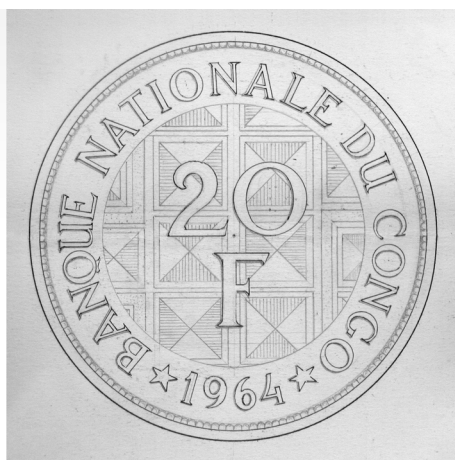
Op 8 april 1964, bijna 4 jaar na de oprichting, stuurde het CMRC een brief naar de Koninklijke Munt te Brussel (verder afgekort KMB) met de melding dat in opdracht en in afwachting van de start van de operaties van de BNC het de bedoeling was zeer dringend munten uit te geven in Congo. Men vroeg naar ontwerpen en aanmaakkrijzen voor munten van meerdere denominaties in verschillende legeringen en naar de levertijden. De voorgestelde hoeveelheden waren ook niet min, namelijk 150 miljoen stuks van 1 Fr met diameter 22 mm, 100 miljoen stuks van 5 Fr met diameter 26 mm, 100 miljoen stuks van 10 Fr met diameter 30 mm en 50 miljoen stuks van 20 Fr met diameter 35 mm. De KMB was sterk onder de indruk van een mogelijke bestelling van deze omvang. Aangezien een vlugge berekening voor 400 miljoen stuks uitkwam op een factuur van ca. 200 miljoen Belgische frank stelde de KMB alles in het werk om deze opdracht binnen te halen. De KMB informeerde hiervoor de directeur-generaal van de thesaurie M. D'Haese, de minister van Financiën A. Dequae, die op zijn beurt de minister van Buitenlandse Zaken P.H. Spaak informeerde. Zelfs de ambassadeur van ons land in Congo werd door het ministerie van Buitenlandse Zaken ingeschakeld. Uit correspondentie tussen het ministerie van Buitenlandse Zaken en het ministerie van Financiën bleek dat onze ambassadeur in verbinding stond met het CMRC. In een bijvoegsel van correspondentie van 28 mei 1964 tussen beiden werd gedetailleerd vermeld wat er verwacht werd van wat op de munten zou voorkomen. Voor het ontwerp van de voorzijden: het wapenschild van Congo bestaande uit een ster met 5 punten linksboven en een dubbel afgeboorde diagonale band van links-onder naar rechtsboven en dit alles omgeven met de woorden UNITÉ – TRAVAIL – LIBERTÉ of de woorden JUSTICE – PAIX – TRAVAIL. Voor het ontwerp van de keerzijden: BANQUE NATIONALE DU CONGO – x FRANCS – 1964 (of 1965). Voor het materiaal van de 1 en 5 Fr werd voorgesteld: brons of een legering zoals gebruikt voor het nieuwe type 25 centiem België. Voor de 10 en 20 Fr stelde men koper-nikkel voor. Verder waren er nog bemerkingsen i.v.m. de levertijden en prijzen.

De KMB meldde aan de directeur-generaal van de thesaurie dat, indien de bestelling zou doorgaan, het op dit ogenblik tewerkgesteld personeel dit niet zou aankunnen. Uit een studie van de KMB bleek dat samen met de omkadering 33 nieuwe arbeidsplaatsen nodig waren om in een maand, indien het materiaal in banden zou aangeleverd worden, 20 miljoen muntplaatjes te fabriceren in twee ploegen en 15 miljoen stuks te slaan in drie ploegen.

Na een uitgebreide studie van dit dossier stuurde de KMB op 9 juni 1964 de offerte voor de gevraagde nieuwe muntslag naar het CMRC in Leopoldstad. Zoals gevraagd

waren in de offerte de verschillende voorstellen qua materiaal per denominatie uitgewerkt, dit met de bijbehorende prijs per stuk zonder de verzending. De volgende materialen werden voorgesteld: voor de 1 en 5 Fr waren dit aluminium, messing en brons en voor de 10 en 20 Fr koper-nikkel. Voor de levering stelde men voor: van 1 oktober tot 31 december 1964 ca. 30 à 40 miljoen stuks en verder 120 à 150 miljoen stuks per jaar. De KMB meldde ook nog liefst geen zuiver aluminium te gebruiken, alhoewel zo vermeld, maar een legering van aluminium met magnesium en mangaan (Al 950 Mg 45 Mn 5 per duizend), dit i.v.m. de weerstand tegen oxidatie zeker in landen met een vochtig klimaat.

Ook op het vlak van de ontwerpen zat men in de KMB niet stil. Men deed beroep op 6 graveurs die allen ontwerpen maakten voor het stuk van 20 Fr. Deze waren G.A. Brunet met ontwerpen van 1 voorzijde en 1 keerzijde, Carlos Van Dionant met ontwerpen van 3 voorzijden en 2 keerzijden (met 1 variante), Léon Poncelet (huisgraveur van de KMB) met ontwerpen van 2 voorzijden en keerzijden, Oscar De Clercq met ontwerpen van 1 voorzijde en 1 keerzijde, Raf Mailloux met ontwerpen van 3 voorzijden en 3 keerzijden (met varianten) en Gustave Fischweiler met ontwerpen van 1 voorzijde en 1 keerzijde. Op 12 juni 1964 stuurde de KMB deze ontwerpen door naar het CMRC. Enkel een kopie van het ontwerp van de voorzijde en de keerzijde van G.A. Brunet is nog aanwezig in het archief van de KMB.

Ontwerptekening van een 20 Fr door G.A. Brunet, Ø 15 cm (foto Koninklijke Munt)

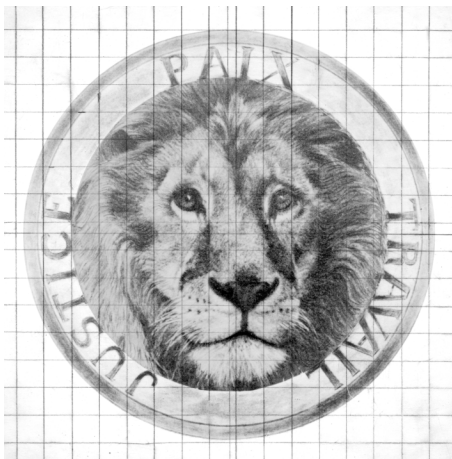
De BNC die inmiddels operationeel was geworden en het CMRC had vervangen stuurde op 9 juli 1964 het bericht dat men voor de stukken van 10 en 20 Fr graag een prijs wou voor de uitvoering in de aluminiumlegering. Nieuw was ook de melding dat men het idee opperde het materiaal koper-nikkel voor te behouden voor de 50 en 100 Fr die het voorgestelde muntsysteem eventueel zouden kunnen aanvullen. Dit was terug een nieuw element dat later zou kunnen leiden tot nog meer productie. De offerte voor de stukken van 10 en 20 Fr in aluminiumlegering werd door de KMB naar het BNC verstuurd op 17 augustus 1964. De prijzen voor deze 10 en 20 Fr waren respectievelijk 0,48 en 0,67 Belgische frank per stuk. De stukken konden geleverd worden na 1 januari 1965 à 200 miljoen stuks per jaar.

Uit een document van 12 augustus 1964 bleek dat er vanuit de BNC ook contacten waren met andere munthuizen – Oostenrijk en Engeland (Londen) – voor de eventuele productie van de 10 en 20 Fr.

Op 20 augustus 1964 liet de BNC weten dat de 10 Fr stukken vlugger dienden geleverd te worden dan vooropgesteld in de offerte. Men wilde ook op de voorzijde een inheems dier zien in plaats van het wapenschild en op de keerzijde zeker het inschrift BANQUE NATIONALE DU CONGO. De KMB stelde voor om een olifant of leeuw te kiezen, maar vanuit Leopoldstad wou men meer keuzemogelijkheden van ontwerpen met inheemse dieren. Op 4 september 1964 stuurde de KMB maar liefst 11 ontwerpen met inheemse dieren van Carlos van Dionant, een ontwerp van een olifant en een leeuwenkop van Gustave Fischweiler samen met een ontwerp van een andere keerzijde van dezelfde graveur naar de BNC.

De KMB stuurde op 27 augustus 1964 een brief aan de directeur-generaal van de thesaurie met nogmaals de vraag naar meer personeel, om in het geval van bestelling, voorbereid te zijn om te werken in drie ploegen. De muntmeester wees er nog op dat men bezig was met de nieuwe stukken van 25 centiem voor ons land wat ook heel veel werk met zich meebracht. Hij stelde ook voor om eventueel buitenlandse munthuizen in te schakelen om een deel van de productie van de Congolese stukken over te nemen. Hij dacht hierbij aan Parijs, Londen en Madrid. Zonder hier uitvoerig op in te gaan kunnen we zeggen dat er niets van in huis is gekomen wegens het te duur zijn van o.a. La Monnaie de Paris voor het werk in onderaanneming.

Uiteindelijk bestelde de BMC op 9 oktober 1964 de 100 miljoen 10 Fr stukken in aluminiumlegering met op de voorzijde het ontwerp van de leeuwenkop van de graveur Carlos Van Dionant en op de keerzijde het ontwerp van G.A. Brunet (geïnspireerd op de 20 Fr), met diameter 30 mm, dikte 1,75 mm en met gladde rand. De totale prijs was 48 miljoen Belgische frank zonder de verzending.

*Ontwerptekening van de voorzijde van de 10 Fr door Carlos Van Dionant, Ø 15 cm
(foto Koninklijke Munt)*

Nu de bestelling rond was kon werk worden gemaakt van de voorziene 33 bijkomende personeelsleden en nog bijkomend materieel, dit in afspraak met de minister van Financiën en de directeur-generaal van de thesaurie.

Op 26 oktober 1964 werd aan G.A. Brunet medegedeeld dat hij zijn ontwerp van de keerzijde van de 20 Fr diende te herwerken als volgt: vervanging van 20 Fr naar 10 Fr, verwijderen van de versieringen in het veld, LEOPOLDVILLE toevoegen onder NATIONALE en boven 10, en 1964 wijzigen in 1965.

Bij de firma Sidal te Duffel werd op 27 oktober 1964 een bestelling geplaatst van 700 ton banden in aluminiumlegering voor de prijs van 49,50 Belgische frank per kg. Uit deze banden ponste de KMB zelf de 100 miljoen muntplaatjes.

De totale productie verliep zonder grote problemen, met ongeveer 1 miljoen stuks per dag en dit tot in mei 1965. Heden kunnen we vaststellen dat de meeste van deze 10 Fr stukken slecht werden geslagen: waarschijnlijk met te weinig kracht zodat op de voorzijde het niveauverschil tussen de achtergrond en de listel onvoldoende is. Men kan merken dat de rand dikwijls is afgerond. Op de keerzijde is de parellistel dikwijls met te weinig reliëf geslagen.

Op 16 december 1964 zijn 200 kisten met in totaal 3 miljoen stuks, goed voor een brutogewicht van 11,8 ton, door de Agence Maritime International S.A. verstuurd vanuit Antwerpen naar Matadi. Er waren in totaal 5 transporten nodig om de 100 miljoen stuks met een brutogewicht van in totaal ca. 400 ton naar Congo te verschepen. De laatste levering vond plaats op 15 juli 1965. Er was nog een transport dat werd onderbroken en een transport dat terugkwam door problemen met de verpakking. Een grondige beschouwing van deze transporten valt buiten het kader van dit artikel.

De muntmeester R. Vogelee van de KMB liet op 12 maart 1965 weten aan de gouverneur van de BNC dat een officiële plechtigheid zou worden voorbereid ter gelegenheid van deze muntslag. Bovendien liet hij weten dat enkele proefslagen in verschillende materialen zouden worden vervaardigd. Het ging om 5 proefslagen in goud en 15 proefslagen in zilver, later (24 mei 1965) gewijzigd naar 25 proefslagen in zilver, om te geven aan Congolese hoogwaardigheidsbekleders.

Links Robert Vogeleeer (muntmeester), midden Joseph Kahamba (ambassadeur van Congo), rechts André Dequae (minister van Financiën) bij de muntslag voor Congo op 21 april 1965 (foto Koninklijke Munt)

De datum voor de officiële plechtigheid werd vastgelegd op 21 april 1965 in de KMB, toen nog gevestigd in Sint-Gillis Brussel, in aanwezigheid van de ambassadeur van Congo J. Kahamba en onze minister van Financiën A. Dequae. De ambassadeur ontving een gouden en zilveren proefslag ter herinnering. Er werd hem ook een gouden en zilveren proefslag overhandigd voor de gouverneur Albert Ndele Mbamu van de BNC.

Proefslag 10 frank 1965 in zilver met ESSAI op de keerzijde

Naast de 5 gouden en 25 zilveren proefslagen zijn er ook proefslagen gekend in koper-nikkel en aluminiumlegering. In het betreffende dossier in de KMB is hiervan niets teruggevonden. De slagaantallen zijn dus niet gekend. Op al de vermelde proefslagen staat het woord ESSAI in reliëf op de keerzijde vermeld. Er bestaan ook eenzijdige bronzen proefslagen van de voorzijde en dit in piedfort-uitvoering. Er bestaan ook medailleslagen van de munt.

Op 24 mei 1965 was er nog steeds correspondentie tussen de KMB en de BNC over de 1 Fr, 5 Fr, 20 Fr en mogelijk 50 Fr en 100 Fr. Vanuit de BNC zou men in het muntsysteem enerzijds de 1 Fr of anderzijds de 20 Fr willen weglaten. Ondertussen ging de algemene toestand in Congo sterk achteruit en steeg de inflatie meer en meer. De BNC vroeg op 28 maart 1966 nog prijs voor 250 miljoen 1 Fr stukken, 40 miljoen 5 Fr stukken en 27,5 miljoen 20 Fr stukken. Ook bij andere munthuizen vroeg men een offerte. Op 2 april 1966 stuurde de KMB de offerte naar de BNC. Ook nu werd de minister van Buitenlandse Zaken P. Harmel hierover geïnformeerd. De BNC liet op 21 juni 1966 weten dat de bestelling toegewezen was aan de concurrentie. Van het geplande muntsysteem is niets meer in huis gekomen, ook niet bij andere munthuizen. Alles bleef beperkt tot de uitgifte van de 10 Fr. Door de sterke inflatie zijn zelfs de meeste 10 Fr stukken niet uitgegeven en terug in de smeltkroes beland. Nadien begon het Mobutu-tijdperk. Er waren bij de KMB nog aanvragen voor offertes voor munten met de beeltenis van Mobutu, maar ook dat heeft tot niets geleid.

Bibliografie

Peter Verlinden, *Achterblijven in Congo, een drama voor de Congolezen?*, Davidsfonds Leuven, 2008.

Eduard Mambu ma Khenzu, *A modern history of monetary and financial systems of Congo 1885-1995*, New York 2006.

Wikipedia, *History of the Democratic Republic of the Congo*,

http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_Democratic_Republic_of_the_Congo

Banque Centrale du Congo, *A la rencontre des dirigeants de la Banque Centrale du Congo*, www.bcc.cd

Archief van de Koninklijke Munt van België, 623/22.

Antoine Bruylandt en Leopold Verbist